

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 448/2021-21

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Ladislava Dudítša a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **MH Manažment, a. s.**, Turbínova 3, Bratislava, IČO 50 088 033, zastúpenej Advokátskou kanceláriou ECKER – KÁN & PARTNERS, s. r. o., Námestie Martina Benku 9, Bratislava, IČO 35 886 625, v mene ktorej koná advokát JUDr. Matej Kán, proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava II č. k. 9 C 76/2019-355 z 24. februára 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka označená v záhlaví tohto rozhodnutia sa ústavnou sťažnosťou doručenu ústavnému súdu 29. apríla 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) č. k. 9 C 76/2019-355 z 24. februára 2021 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“). Sťažovateľka v petite ústavnej sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd zrušil napadnuté rozhodnutie a vrátil vec na ďalšie konanie okresnému súdu a priznal jej náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľka je stranou v konaní o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom v procesnom postavení žalovanej. Žalobou doručenu okresnému súdu 7. marca 2019 sa žalobca domáhal zaplatenia sumy 25 380 000 eur s príslušenstvom a náhrady trov konania.

3. Žalobca tvrdí, že mu bola predmetná škoda spôsobená nesprávnym úradným postupom zo strany Fondu národného majetku Slovenskej republiky (ďalej len „FNM“), právneho predchodcu sťažovateľky, pri predaji (privatizácii) majetku štátu – niektorých nehnuteľností, ktoré boli predmetom kúpnej zmluvy uzatvorenej 30. júla 1992 medzi vtedajším FNM ako predávajúcim na jednej strane a žalobcom ako kupujúcim na strane druhej.

4. Žalobca v žalobe tvrdí, že spôsob, akým škoda vznikla, je daný tým, že v rámci predaja (privatizácie) štátneho podniku Interhotel Ružomberok, š. p. Ružomberok, konkrétne pri uzatvorení zmluvy [REDAKOVANÉ] o predaji majetku štátu medzi FNM ako predávajúcim a žalobcom ako kupujúcim sa právny predchodca sťažovateľky zaviazal na žalobcu previesť vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, a to pozemkom nachádzajúcim sa [REDAKOVANÉ], pôvodne evidovaným ako pozemok (EN) [REDAKOVANÉ], druh pozemku ostatné plochy, a pozemok (EN) [REDAKOVANÉ], druh pozemku zastavané plochy, pričom k prevodu tohto vlastníckeho práva nikdy nedošlo, a to z dôvodu neexistencie vlastníctva Slovenskej republiky k prevádzaným nehnuteľnostiam.

5. Žalobca [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], podaním doručeným okresnému súdu 2. februára 2021 navrhol, aby do predmetného konania na jeho miesto vstúpila spoločnosť ŠTOJ s. r. o., Bystrá 108, Brezno. Dôvodom je skutočnosť, že na základe zmluvy o postúpení pohľadávky uzavretej medzi žalobcom ako postupcom a spoločnosťou ŠTOJ s. r. o. ako postupníkom došlo k postúpeniu pohľadávky žalobcu, ktorá je predmetom sporu vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 9 C 76/2019. Spoločnosť ŠTOJ s. r. o. ako postupník súhlasila so vstupom do konania.

6. Okresný súd napadnutým rozhodnutím pripustil, aby do konania na miesto žalobcu [REDAKOVANÉ] vstúpila spoločnosť ŠTOJ s. r. o.

II.

Argumentácia sťažovateľky

7. Podstatou argumentácie sťažovateľky je to, že podľa jej názoru napadnuté rozhodnutie je arbitrárne z týchto dôvodov:

a) Žalobca mal aplikovať na daný právny stav ustanovenia zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (a nie zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

b) Žalobca musel mať vedomosť o tom, čo bolo a nebolo predmetom vlastníckeho práva privatizovaného podniku, keďže bol riaditeľom [REDAKOVANÉ]. Žalobca bol spracovateľom privatizačného projektu podniku Interhotel Ružomberok, š. p. Ružomberok, časť Hotel Partizán Tále.

c) Sťažovateľka ako žalovaná nie je v predmetnom súdnom konaní pasívne vecne legitimovaná.

d) Žalovaná ani jej právny predchodca FNM nemôžu zodpovedať za škodu podľa zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom, keďže FNM nebol štátnym orgánom ani orgánom štátnej organizácie, ale právnickou osobou *sui generis* zriadenou osobitným zákonom Slovenskej národnej rady č. 253/1991 Zb. o pôsobnosti orgánov Slovenskej republiky vo veciach prevodov majetku štátu na iné osoby a o Fonde národného majetku Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, zapísanou do obchodného registra.

- e) Žalobcom uplatňovaný nárok je premlčaný, a to v subjektívnej, ako aj v objektívnej premlčacej dobe.
- f) Je vysoko pravdepodobné, že žalobcom uplatnený nárok bude zo strany konajúceho súdu zamietnutý v celom rozsahu, pričom úspech sťažovateľky ako žalovanej bude prirodzene spojený s priznaním nároku na náhradu trov konania.
- g) Sťažovateľka je toho názoru, že založenie spoločnosti ŠTOJ s. r. o. a následné uzavretie zmluvy o postúpení pohľadávky boli zjavne špekulatívnymi krokmi zo strany žalobcu s cieľom vyhnúť sa plateniu trov konania v prípade jeho neúspechu v konaní.
- h) Spoločnosť ŠTOJ s. r. o. bola do obchodného registra zapísaná 28. októbra 2020, teda bezprostredne pred prvým pojednávaním, ktoré bolo súdom určené na 12. november 2020 a odročené na žiadosť žalobcu.
- i) Žalobca a spoločnosť ŠTOJ s. r. o. sú priamo majetkovo a personálne prepojené osoby, a to vzhľadom na skutočnosť, že žalobca je jediným spoločníkom a konateľom spoločnosti ŠTOJ s. r. o. Navyše adresa sídla spoločnosti ŠTOJ s. r. o. je zhodná s adresou miesta trvalého pobytu žalobcu.
- j) Dôkazom, že postúpenie pohľadávky zo žalobcu na spoločnosť ŠTOJ s. r. o. bolo motivované snahou žalobcu vyhnúť sa plateniu trov konania, je aj skutočnosť, že k uzavretiu zmluvy o postúpení pohľadávky došlo pred prvým pojednávaním, na ktorom s poukazom na doterajšiu právnu argumentáciu strán sporu možno s vysokou pravdepodobnosťou očakávať, že žalobcom uplatnený nárok konajúci súd v celom rozsahu zamietne a prizná úspešnej sťažovateľke ako žalovanej nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.
- k) Ako z verejne dostupných zdrojov vyplýva, účelovo založená spoločnosť ŠTOJ s. r. o. v porovnaní s bonitným pôvodným žalobcom nedisponuje žiadnym majetkom, a teda v prípade úspechu žalovanej (sťažovateľky) je zrejmé, že nebude mať prostriedky na úhradu priznaných trov konania.
- l) Ďalšou skutočnosťou svedčiacou o účelovosti postupu žalobcu je aj výška odplaty, za ktorú bola pohľadávka na spoločnosť ŠTOJ s. r. o. postúpená. V zmysle bodu 2.3 zmluvy o postúpení pohľadávky bola odplata za postúpenie pohľadávky v hodnote 25,38 miliónov eur s príslušenstvom dohodnutá vo výške 5 000 eur, čo predstavuje len 0,21 % z hodnoty žalovanej istiny. Takáto výška odplaty bola pritom stanovená na základe znaleckého posudku č. 14/2020, ktorý bol vypracovaný spoločnosťou ZNALEKOM, s. r. o., Internátna 18, Banská Bystrica.
- m) Z už uvedeného následne vyplýva, že hodnota žalobcom uplatňovanej pohľadávky voči sťažovateľke bola aj samotným znalcom považovaná za špekulatívnu a nevyožiteľnú.
- n) Pohľadávka bola prevedená na spoločnosť, ktorá uplatňuje pochybnú pohľadávku voči bonitnému žalovanému s úmyslom, že v prípade neúspechu žalobcu sa úspešná sťažovateľka v postavení žalovanej nedomôže náhrady trov konania.
- o) Konanie žalobcu má typické znaky zneužitia procesnej úpravy, t. j. inštitútu procesného nástupníctva, v snahe zmariť vymoženie práva žalovanej na náhradu trov konania.
- p) Okresný súd vyhovel návrhu žalobcu, aby do konania na jeho miesto vstúpila spoločnosť ŠTOJ s. r. o., a vydal napadnuté rozhodnutie, ktorým pripustil zmenu na strane žalobcu, bez toho, aby žalovanej (sťažovateľke) zaslal predmetný návrh spolu so zmluvou o postúpení pohľadávky

na vyjadrenie a umožnil jej predniesť svoju argumentáciu, v dôsledku čoho došlo k porušeniu princípu rovnosti zbraní a princípu kontradiktórnosti konania, a tým k porušeniu základného práva na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Predmetom konania o ústavnej sťažnosti je preskúmanie opodstatnenosti argumentácie, ktorou sťažovateľka namieta, že napadnutým rozhodnutím okresný súd porušil jej označené práva.

9. Na základe výzvy ústavného súdu z 8. júla 2021 sa k ústavnej sťažnosti vyjadril okresný súd podaním doručeným ústavnému súdu 26. júla 2021, v ktorom sa uvádza, že konajúci súd považuje ústavnú sťažnosť za nedôvodnú, keďže pri vydávaní napadnutého uznesenia postupoval v zmysle platných ustanovení Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“). Navyše k veci zákonná sudkyňa dodala, že v priebehu prejednávanej veci ešte nebolo otvorené pojednávanie a ani neprebehlo predbežné pojednanie sporu, na ktorom by súd uviedol svoje predbežné právne posúdenie veci.

10. Pri prejednaní ústavnej sťažnosti ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Toto citované ustanovenie limituje hranice právomoci ústavného súdu a všeobecných súdov rozhodujúcich v občianskoprávných a trestnoprávných veciach, a to tým spôsobom, že ochrany základného práva a slobody sa na ústavnom súde možno domáhať v prípade, ak mu túto ochranu nemôžu poskytnúť všeobecné súdy.

11. Prv, ako ústavný súd pristúpi k posúdeniu podstatnej sťažnostnej argumentácie uvedenej v ústavnej sťažnosti, považuje za nevyhnutné zdôrazniť, že nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Z tohto dôvodu ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať, či bol v konaní pred všeobecnými súdmi náležite zistený skutkový stav a aké právne závery z tohto zisteného skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonov všeobecnými súdmi s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

12. Podstatou ústavnej sťažnosti je teda námietka sťažovateľky, že okresný súd napadnutým uznesením rozhodol o procesnom nástupníctve na strane žalobcu bez splnenia predpokladov vyžadovaných Civilným sporovým poriadkom. Uzavretie zmluvy o postúpení pohľadávky bolo podľa sťažovateľky špekulatívnym krokom zo strany žalobcu s cieľom vyhnúť sa plateniu trov konania v prípade jeho neúspechu v konaní.

13. Ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že posúdenie splnenia predpokladov procesného nástupníctva v konaní je otázkou jednoduchého (podústavného) práva, ktorého výklad a aplikácia sú výlučne zverené do právomoci všeobecných súdov. Ústavný súd pritom nie je oprávnený do tejto

rozhodovacej činnosti všeobecného súdu vstupovať, keďže by sa tým vo vzťahu k všeobecným súdom dopustil neprípustného zásahu. Z judikatúry ústavného súdu totiž vyplýva, že práve všeobecné súdy sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie základných práv a slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje, preto je možnosť intervencie zo strany ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak ochranu neposkytujú všeobecné súdy (porov. *mutatis mutandis* I. ÚS 9/00, II. ÚS 592/2013, III. ÚS 375/2010, IV. ÚS 26/04).

14. Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto ústavnú sťažnosť odmietnuť pre neprípustnosť (porovnaj *mutatis mutandis* I. ÚS 22/03, II. ÚS 349/08, II. ÚS 421/2013, III. ÚS 152/03, IV. ÚS 177/05). Za situácie, ak právny poriadok pripúšťa iné možnosti nápravy uplatnením riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov podľa Civilného sporového poriadku, nemožno sa domáhať ochrany svojich práv v konaní pred ústavným súdom.

15. Uznesenie o procesnom nástupníctve je rozhodnutím procesnej povahy, nie rozhodnutím vo veci samej a ako také nie je spravidla ani spôsobilé zasiahnuť do ústavne zaručených práv. Uvedené potvrdzuje aj judikatúra ústavného súdu, v zmysle ktorej vo všeobecnosti platí, že nesprávne rozhodnutie procesnej povahy nemožno spravidla samo osebe kvalifikovať ako také pochybenie všeobecného súdu, ktoré by svojou intenzitou zakladalo možnosť vyslovenia porušenia základných práv a slobôd bez ohľadu na to, akokoľvek výrazne sa môže účastníka konania dotknúť. Za určitých okolností však možno k záveru o porušení základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru dospieť aj v súvislosti s námietkami sťažovateľky smerujúcimi proti právoplatnému rozhodnutiu všeobecného súdu procesnej povahy, ktorým sa končí určitá časť konania alebo ktoré rieši určitú otázku, aj keď sa konanie vo veci samej ešte neskončilo (m. m. III. ÚS 381/2016). Podľa názoru ústavného súdu však musia byť kumulatívne splnené dve podmienky, a to, že takéto procesné rozhodnutie je spôsobilé bezprostredne a citelne zasiahnuť do ústavne zaručených práv sťažovateľky a námietka porušenia týchto práv nemôže byť v rámci ďalšieho konania (napríklad pri uplatnení opravných prostriedkov proti meritórnemu rozhodnutiu) efektívne uplatnená.

16. Podľa platnej právnej úpravy konania pred všeobecnými súdmi a judikatúry všeobecného súdnictva sú ich závažné procesné pochybenia (vrátane porušenia základných práv podľa čl. 46 a nasl. ústavy) dôvodom na podanie odvolania (§ 355 CSP), prípadne (za splnenia zákonom stanovených podmienok) aj na podanie dovolania [§ 419 CSP (pozri *mutatis mutandis* napr. II. ÚS 595/2013, IV. ÚS 26/04, II. ÚS 130/02, IV. ÚS 31/03)].

17. V kontexte uvedeného sa preto podľa názoru ústavného súdu ústavná sťažnosť sťažovateľky javí ako predčasná, keďže v tejto fáze konania vedeného okresným súdom nie je možné konštatovať existenciu zásahu do označených práv sťažovateľky, a tým *de facto* predpovedať ďalší postup konajúceho súdu. V ďalšom konaní v merite veci pred všeobecnými súdmi sa sťažovateľka totiž môže domáhať ochrany svojich práv podaním odvolania proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie (§ 365 ods. 2 CSP), prípadne dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu. V tomto prípade teda existuje „iný súd“, a to odvolací súd, resp. dovolací súd, povolaný na poskytnutie ochrany základným právam sťažovateľky.

18. Ústava ani zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nepripúšťajú, aby sťažovateľka domáhajúca sa ochrany svojich základných práv sama rozhodla o tom, či sa jej bude domáhať v konaní pred všeobecnými súdmi alebo ústavným súdom. Naopak, z čl. 127 ods. 1 ústavy zjavne vyplýva, že pred podaním ústavnej sťažnosti ústavnému súdu musí účastník konania vyčerpať všetky riadne i mimoriadne opravné prostriedky, resp. iné prostriedky nápravy, ktoré sú mu v konaní pred všeobecnými súdmi dostupné (II. ÚS 518/2018).

19. Na základe uvedeného ústavný súd uzatvára, že konanie vedené okresným súdom nebolo vydaním napadnutého uznesenia právoplatne skončené, a teda nemohlo dôjsť k vyčerpaniu všetkých účinných prostriedkov, ktoré má sťažovateľka k dispozícii na ochranu svojich práv. Ingerencia ústavného súdu do rozhodovacej činnosti okresného súdu preto nie je v danom prípade namieste. Na základe uvedeného ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľky ako neprípustnú podľa § 56 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde.

20. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo bez právneho dôvodu, aby sa ústavný súd zaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. septembra 2021

Libor Duľa
predseda senátu